

Atıf/Citation: Avcı, C. (2024). Tiyatro metinlerinin temel dil becerilerinin gelişimde ve dilsel hedeflere ulaşmada oynadığı rol üzerine öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi (UDEKAD)*, 7 (3), 381-398. DOI: <https://doi.org/10.37999/udekad.1479663>

Cansu AVCI*

TİYATRO METİNLERİNİN TEMEL DİL BECERİLERİNİN GELİŞİMDE VE DİSEL HEDEFLERE ULAŞMADA OYNADIĞI ROL ÜZERİNE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATING OF STUDENTS' VIEWS ON THE ROLE OF THEATER TEXTS IN THE DEVELOPMENT OF FUNDAMENTAL LANGUAGE SKILLS AND ACHIEVEMENT OF LINGUISTIC GOALS

ÖZET

16. yüzyıldan günümüze değin Avrupa'nın belirli çevrelerinde çocukların ve gençlerin yetiştirilmesi için eğitim yöntemlerinden biri olarak kullanılan tiyatro, günümüzde de bilişim ve iletişim teknolojilerinin ilerlemesine, uluslar arasında siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin gelişmesine koşul olarak yabancı dil eğitim ve öğretiminde önemini arttırmaktadır. Dolayısıyla tiyatro metinleri; okuma, yazma, anlama ve konuşma üzere dört temel dil becerisinin yanında öğrencide iletişimsel ve sosyal becerilerin gelişimine de katkı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı yükseköğretim düzeyinde Fransızca hazırlık sınıflarında öğrenim gören öğrencilere tiyatro metinlerinin hangi temel dil becerileri edinilmesine katkı sağladığının ve öğrencilerin dil edinme sürecinde hangi hedeflere ulaştıklarının belirlenmesidir. Bu amaçla, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca hazırlık sınıflarında öğrenim gören, Molière'in yazdığı ve Luc Boulanger'nin uyarladığı "La Méga Malade Imaginaire" adlı tiyatro oyununda görev alan 23 öğrencinin düşünceleri değerlendirilmiştir. Öğrenciler görüşlerini Whatsapp yoluyla ifade etmiş, herhangi bir veri kaybının önüne geçmek içinse tüm görüşler bilgisayar ortamında Word dosyasına kaydedilmiştir. Çalışmada öğrenci yorumları ayrıntılı bir şekilde incelenerek belirli başlıklar halinde sınıflandırılmış sonrasında da içerik çözümlemesi yöntemiyle analiz edilmiştir. Tiyatro metinlerinin, oyununda görev alan öğrencilerin temel dil becerilerinin geliştirdiği ve dil öğrenme sürecinde belirlenen hedeflere ulaşmada önemli bir araç olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Tiyatro, Temel Dil Becerileri, Dilsel Amaçlar, Öğrenci Görüşleri, İçerik Çözümlemesi.

ABSTRACT

From the 16th century onwards, theater has served as a method of education for raising children and young people in specific European circles. Presently, aligned with the progress in information and communication technologies and the evolution of global political, social, cultural, and economic ties, theater has been gaining significance in foreign language education and teaching. Theatrical texts contribute not only to the four basic language skills of reading, writing, comprehension, and speaking but also to the development of communicative and social skills in students. This study aims to identify how theatrical texts contribute to the acquisition of basic language skills among students enrolled in French preparatory classes at the higher education level, as well as to ascertain the objectives attained by students during this language acquisition process. To that end, this study evaluates the perspectives of 23 students attending French preparatory classes at the School of Foreign Languages at Marmara University during the 2022-2023 academic year. These students were involved in the theatrical production "La Méga Malade Imaginaire," which was written by Molière and adapted by Luc Boulanger. The students conveyed their perspectives through WhatsApp, and to mitigate any risk of data loss, these are electronically stored in a Word document. This study then meticulously scrutinized these perspectives, categorized them into specific headings, and then analyzed them through content analysis methodology. In conclusion, this study reported that theatrical texts play a crucial role as tools for enhancing the basic language skills of students participating in the play, and they are instrumental in reaching the predetermined objectives in the language learning process.

Keywords: Theater, Basic Language Skills, Linguistic Objectives, Student Perspectives, Content Analysis.

* Öğr. Gör. Dr., Marmara Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul/Türkiye, E-posta: cansu.avci@marmara.edu.tr / Lecturer Dr., Marmara University, School of Foreign Languages, İstanbul/Türkiye, E-mail: cansu.avci@marmara.edu.tr

Giriş

Tiyatro, belirli bir mekânda, izleyici karşısında yaşanmış veya yaşanabilir durum ve olayları sahneleyen, müzik, edebiyat ve görsel sanatlar gibi birçok alandan yararlanan ve kendine has anlatım teknikleriyle göze ve kulağa hitap edebilme özelliğine sahip olan sanattır (Şimşek, 2005, s. 9).

Aslında kişiler günlük hayatında yaşadıkları ve yaptıklarını yeterince gözlemleyemezler. Tiyatro da işte bu noktada bu davranışların ve davranışlara bağlı olarak kullanılan dilin etkin olarak kullanılabilirliğinin somut bir göstergesidir. Bu nedenle hayatla bu denli iç içe olan tiyatroyu sahnenin sınırlarına indirgemek ya da edebiyatın bir türü olarak nitelendirmek mümkün değildir (Altunbay, 2012, s. 750). Dolayısıyla tiyatronun insanlar arasındaki iletişimde önemli bir köprü vazifesi gördüğü, toplumsal ve bireysel dayanışmanın bir parçası olduğu, kişinin hem kendisine hem de başkalarının kişiliğine, hak ve özgürlüklerine saygı ve duyarlı olmasına katkı sağladığı (Yalçın ve Aytaş, 2002, s. 1) da göz önünde bulundurulmalıdır.

Tiyatronun yukarıda da ifade edildiği gibi kişilerde dil dışı gelişimlerine katkısının dışında özellikle yabancı dil eğitiminde önemli bir araç olduğu da dikkat çekicidir. Öğrencinin okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere dört temel dil beceriyi edinmesine, telaffuzunu geliştirmesine, doğru ritim ve tonlama yapmasına imkân tanıyan tiyatro (Şimşek, 2005, s. 9) bu bağlamda en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla *tiyatro ile öğrenme* pek çok eğitim kurumu tarafından uygulanmakta ve desteklenmektedir.

Tiyatro Sanatının Dil Öğretimindeki Rolü

İnsanlar arasında yazılı ve sözlü iletişim kurmaya olanak sağlayan dil, çok gelişmiş antlaşmalar sistemidir. Kendine özgü kurallar ile gelişen ve bu türden toplumsal uzlaşmalar sonucunda kurumsallaşan dil sayesinde kişiler birbirleriyle iletişim kurarak duygu, düşünce ve bilgi alışverişinde bulunurlar.

Özellikle son iki asır boyunca teknolojik gelişmelerin insan ve toplum yaşamında önemli bir yer edinmesiyle beraber yaşam koşulları da değişime uğramış dolayısıyla insanların farklı toplum ve kültürleri tanıma ve anlama istekleri artmıştır. Böylelikle kişiler kendi anadillerinin dışında zorunlu olarak ya da isteyerek başka dil ya da dilleri öğrenme ve konuşma amacı gütmüşlerdir. Bundan dolayı yabancı dil eğitimi veren kurumlar okuma, dinleme, konuşma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisinin öğrencilerde geliştirilmesi için en etkili yaklaşımları, yöntem ve teknikleri uygulama amacı gütmüşlerdir (Çifci, 2010, s. 113). Bunlar; “geleneksel, davranışçı, iletişim odaklı, bilişsel, yapılandırıcı, etkileşimsel ve gelişimsel” gibi yaklaşımlardır (Güneş, 2007, s. 7). Ancak bireyler arasındaki farklılıklar, onların sosyo-kültürel yaşantıları bunun yanı sıra kişisel ve zihinsel gelişimleri türünden etmenler dil öğretiminin aynı yaklaşım, yöntem veya tekniklerle uygulanamayacağını ortaya koymaktadır. Bu nedenle eğitimde de her öğrenci kendi becerisine ve yetisine uygun yöntem ve teknikle öğrenme sürecini tamamlamaktadır.

Temel dil becerilerini öğrencilere kazandırmak için bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir. Tek yönlü bir dil eğitimin temel alınıp hedef dilin öğrenilmesi oldukça zor olduğundan, dil eğitiminde bireylere sadece çeviri yaptırmanın, kelime ezberletmenin ve dil bilgisi kurallarını öğretmenin ya da kavratmanın bir nevi diğer yöntemleri görmezden gelinmesi

(Altunbay, 2012, s. 748-749) demektir. Dil eğitiminde öğrencilerin ve bireylerin öğrenmeye çalıştığı dilin bütün yetilerinde başarılı olması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu bağlamda, dil öğretiminde öğrenme güçlüklerinin giderilmesi, hedef dilin kültürünün tanınması ve bütünleşik bir dil öğretiminin oluşturulması açısından edebi eserlerden yararlanmak oldukça önem taşımaktadır (Güz, 1983, s. 174). Tiyatro metinlerinden yararlanarak dil öğretimi okuma ve dinleme, sosyal ve kültürel gelişim gibi öğrenme ortamının zenginliği oluşturduğu ve dil öğrenim sonucunu da olumlu etkileyeceği dikkate alındığında, çok eski zamanlardan beri eğitimde bir araç olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kuyumcu'nun (2013, s. 424) da belirttiği gibi Antik dönemde (MÖ 3200 ile MS 375 yılları) dini bir tören özelliği taşıyan ve seyircide derin etkiler bırakan tragediyaların sahnelenmesi, Katolik kilisesinin başlıca eğitim kurumlarından olan Cizvit okullarının da tiyatroya okul ortamında sistemli bir şekilde yer veren ilk eğitim kurumu olması halk nezdinde bu sanatın etkileyici olduğunu göstermektedir. MÖ 5. yüzyılda ise Yunanistan'da felsefe eğitimi veren okullarda tiyatroların sahnelenmesindeki en temel amaç eğitime yönelik motivasyonu sağlamaktır (Adıgüzel, 2013, s. 341). Orta çağa bakıldığında, kilisenin tiyatroyu eğitimin bir parçası hatta bir propaganda aracı olarak görmesi bu sanatın o dönemlerde ne denli önemli olduğunu kanıtlar niteliktedir. Bununla birlikte, halkın kiliseye ilgisini çekmek amacıyla İncil'den alınan hikâyelerin canlandırılması bu sayede de tiyatro ile halkı etkileme amacı güdülmektedir. Böylelikle bu dönemde kilisenin önemli bulduğu kavram ya da olayları halka anlatmak için tiyatro önemli bir görev üstlenmektedir.

Bu doğrultuda yabancı dil öğretimi konusunda her ne kadar birincil yaklaşım olarak yer almasa da ana sınıftan üniversiteye kadar her kademedede az da olsa tiyatro veya tiyatro bazlı dil öğretimi yaklaşımı üzerinde düşünülmesi gereken konuların başında gelmektedir. Tiyatro etkinliğine katılanlar gerek konuşma ve yazmaya gerek dinlemeye, izlemeye ve okumaya motive olarak çeşitli roller üstlenmekte böylelikle dili aktif bir şekilde kullanmaktadırlar. Tiyatro metinlerinde öğrenci, ilgili metin üzerinde çalışmasını yaparken ya da oyunu sahneye koyarken, tüm kelime ve cümleleri belirli bir bağlamda ele almakta, derinlemesine incelemekte bu sayede de gerçek yaşamla karşılaştırma yaparak bunu izleyiciye yansıtmaktadır (Ulutaş, 2018, s. 108-109).

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (İng: CEFR) da benzer bir düşünceyle tiyatronun dil yeterliliğinin kazanılmasında en iyi yollardan biri olduğunu belirtmektedir (Singh, 2018, s. 565). Çünkü tiyatro ile öğrenme CEFR tarafından tanımlanan tüm yönleri kapsamakla birlikte eğlenceli etkinliklere yer vermesi ve dil öğrenme yeteneğini güçlendirmesi tiyatronun öğrencilere otomatik olarak aşılana özellikleridir.

Günümüzde de tiyatro yabancı dil öğretiminde öğrencilere daha bütüncül bir bakış açısı sağlayarak onların duygularını, sosyal becerilerini ve topluma katılımını geliştirdiğini söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra hedef dilin kültürünü anlama, yorumlama ve değerlendirme potansiyeli kazanan öğrenciler kendilerini daha motive ve coşkulu hissedebilmektedirler. Dolayısıyla olumlu, aktif ve enerjik bir ortamda hedef dilin aktif kullanımını teşvik ettiği için tiyatroyu dil öğrenme sürecine dahil etmek büyük önem taşımaktadır.

Dil Öğreniminde Tiyatronun Temel Dil Becerilerine Katkısı

Tiyatro eserlerinin kendisi bir metin türüdür ve içerisinde şiirin, mektubun, şarkının, biyografinin ve hatta masalın olduğu farklı metinleri barındıran ve bunları da bir ahenk ile

birleştiren zenginliklere sahiptir. Dolayısıyla tiyatro metinlerinde bu denli farklı türler bir arada yer aldığı için temel dil becerilerini kazandırma ve bunları geliştirmede oldukça etkilidir. Fransızcanın yazıldığı gibi okunmayan bir dil olduğu ve öğrencilerin okuma, yazma, anlama ve konuşmada birtakım zorluklar yaşadığı dikkate alındığında da temel tiyatro metinlerinde dilin “söz dizimi, cümle yapısı, ses ve şekil özellikleri” (Işık, 2014, s. 88) doğru bir şekilde yer aldığı için bu tarz olumsuzlukları ve aksaklıkları olabildiğince en aza indirmek mümkündür.

Okuma

Tiyatro hayatın bir tür yansıması olduğu için tiyatro metinleri de hayatın içinde yer alan, bütün olgu ve olaylardan bahseden edebi metinlerdir. Okuma ise hem bilgi sahibi olmanın hem de dil becerilerini geliştirmenin bir başka yoludur. Bu nedenle yabancı dil öğreniminde edebi metinlerin okunması, değerlendirilmesi, kavranması ve anlamlandırılması büyük önem taşımaktadır.

Tiyatro metinlerinin okunması ise Altunbay’ın (2012, s. 757) ifade ettiği gibi sözcük dağarcığının ve düşünce dünyasının zenginleştirilmesine katkı sunmaktadır. Başka bir deyişle, yabancı dil öğrenen bireyler tıpkı ana dillerinde olduğu gibi başka bir dilde düşünebilmekte ve fikir üretebilmektedirler. Tiyatronun çoğunlukla diyaloglardan oluşması da akıcı okunmasını sağlamaktadır (Ulutaş, 2018, s. 121).

Tiyatroda kullanılan dil ise dinamik bir yapıdan oluşmaktadır bu bağlamda oyundaki diyaloglar iletişimin bir parçası olduğu için doğaldır. Oyuncular da kullanılan dili hissederek okuma becerilerinde ilerleme kaydedebilmektedirler. Ayrıca tiyatro eserleri farklı söyleyişlerin ve anlam inceliklerinin, dilbilgisi kurallarının, vurgu, tonlama ve oyunlaştırma gibi okuma tekniklerini aynı anda uygulayabileceği en kapsamlı metin türleridir (Işık, 2014, s. 88-89). Bu nedenle okuyucu türler arası okuma tekniklerinde hangi türden farklılıklar olduğunu da kavrayabilmektedir.

Yazma

Tiyatro eserleri bir kurgunun dilbilgisi kuralları doğrultusunda yazıya aktarıldığı metinlerdir. Dolayısıyla tiyatro metinleri her ne kadar sahnelenmek için yazılmış olsa da dilbilim açısından ele alındığında her biri metinsellik özellikler taşımaktadır.

Bu çerçevede Altunbay’ın (2012, s. 758) da altını çizdiği gibi yabancı dil eğitiminde tiyatro metinlerinin araç olarak kullanılmasında yazma becerisi de farklı şekillerde kendini göstermektedir. Bu yetide tiyatro metni öğrenci tarafından adeta yeniden üretilmektedir. Örneğin; öğrenci duyduğu diyalog ya da monologları not edebilmekte, bilinmeyen kelimelerin varsa anlamdaşlarını ya da kelimenin kendi anlamını yazabilmektedir. Buradaki amaç; daha sonra kelimenin anlamının daha kolay hatırlanmasını sağlamaktır. Bununla birlikte, öğrenci hoşuna giden bir cümleyi kendine uyarlayabilmekte, oyunu izlerken daha sonra araştırmak için anlaşılmayan yerlerle ilgili notlar da tutabilmektedir.

Bu çalışmanın bir başka amacı ise; yabancı dilde izlenen tiyatro ile kendi ana dilinde oynanan oyun arasında karşılaştırma yapmaktır. Şöyle ki kişi, farklı dildeki tiyatro oyununun kültürünü kendi kültürüyle karşılaştırarak aralarındaki benzerlik ve farklılıkları kavrama, ayırt etme ve eleştirme olanağı elde ederek bunları not tutabilmektedir. Kişinin oyun esnasında edindiği

izlenimleri kendine ait cümlelerle yazması da dil öğretiminde yazmayı geliştirmeye olanak tanımaktadır.

Diğer yandan, Işık (2014, s. 88-96) da yazma becerisinin diğer becerilere göre daha zor olduğuna dolayısıyla da daha yavaş ilerlediğine dikkat çekmektedir. Yazılı olarak ifade edebilmek sadece yetenekle gelişebilen bir eylem olmadığı için bu becerinin gelişimine daha çok önem verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda tiyatro metinlerinin karşılıklı konuşmalardan oluşması yazma etkinliklerinde uygulanabilecek en etkili ve faydalı yöntemlerinden birisidir.

Konuşma

Rol yapmanın temel alındığı tiyatronun en önemli özelliği konuşma, yani anlatmadır. Bu nedenle tiyatronun gerek anadil gerek yabancı dilde konuşma becerisini en çok etkileyen unsurlardan olduğunu söylemek mümkündür. Yabancı dil öğrenmeye çalışan bireyler de hedef dildeki tiyatro metinlerini dinleyerek ve sahnedeki sözleri özümseyerek kendi konuşmalarını benzer şekilde şekillendirebilirler. Kişi sahnede aktif görev almasa bile konuşma becerilerini geliştirme imkânı elde etmiş olur (Altunbay, 2012, s. 755-756). Burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur ki özellikle topluluk karşısında konuşmakta zorlanan, heyecanlanan veya yabancı dilde akıcı konuşamayan kişiler için bu durum oldukça önem taşımaktadır. Zira çalışmalarda sürekli tekrarlar yapıldığı için kişiler dili biçimlendirebilmekte ve ona kendilerinden bir şeyler katabilmektedirler. Bu, tiyatroyu daha keyifli hale getirmekle birlikte konuşma becerisinin daha da geliştirilmesini sağlamaktadır.

Öte yandan Işık (2014, s. 96) tiyatro metinlerindeki sözcüklerin bağlamının ne denli önemli olduğuna işaret eder. Şöyle ki dilin tarihî dönemlerde yaşadığı değişimler tiyatro eserlerinde de net bir şekilde kendini belli etmektedir. Örneğin; sözü edilen metinlerde geçen kişi unvanları, hitap şekilleri ve konuşma biçimleri zamanla değişebilmektedir. Bu değişimin izleri de tiyatro metinlerindeki karşılıklı konuşmalardan anlaşılmaktadır. Ayrıca söz kalıpları, deyimler, atasözleri ve mecaz anlamlar gibi dile ait tüm unsurlar açıkça tiyatrodaki görüldüğünden karakterlerin sosyo-ekonomik durumu ve kültürel yapısıyla ilgili bilgi sahibi de olunabilir.

Tüm bu belirtilenler doğrultusunda öğrenciler tiyatro sahnesi gibi eğlenceli bir ortamda sanatsal dil kullanımını benimseyerek tiyatro metinlerinin aslında ne kadar zengin bir dile sahip olduğunu fark edeceklerdir (Dilidüzgün ve Kuyumcu, 2013, s. 350). Böylece anlama ve anlatma becerilerini de geliştirmiş olacaklardır.

Dinleme

İnsanlar birbirleriyle sürekli iletişimde olma ihtiyacı hissederler ve bunu çeşitli yollarla yaparlar. Bunlardan en yaygın olanı bireylerden birisi konuşurken, diğerinin onun dilemesi şeklinde kurulan iletişimdir. Bu iki beceriden birisinin olmaması ya da eksik olması durumunda doğru bir iletişiminden bahsetmek zordur. Dolayısıyla yabancı dil öğrenen bir kişinin o dildeki kelimelerinin söyleyiş biçimlerini, ses özelliklerini, cümle dizilimlerini, vurgusunu ve tonlamasını en etkili bir biçimde dinleyerek öğrenebilmektedir (Özbay, 2011, s. 41). Her ne kadar teknolojinin sunduğu olanaklarla dinleme becerisini geliştirmek mümkün olsa da sahneye konulan bir oyunun dinlenip bundan en iyi şekilde faydalanılması bu yetinin geliştirilmesi için en önemli adımlardan biridir.

Altaç (2020, s. 35), tiyatro metinlerinin yabancı dil öğretimine destek verme amacıyla önemli bir araç olduğunu ifade etmektedir. Öyle ki belirli duygu ve düşünceleri anlamlı bir şekilde

yansıtan metinler, hedef dilin doğru bir şekilde öğrenilmesinde etkin rol üstlenmektedir. Bu metinler aracılığıyla hedef dilde öğrencinin ilgi ve merakını canlı tutmak ve metinleri anlamasını sağlamak dinleme becerisinin ilerlemesi açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle dil öğretiminde bireylerin seviyesine göre düzenli olarak farklı temalarda tiyatro izlenmesi hem dinleme becerisini geliştirecek hem de öğrenme sürecini hızlandıracaktır.

Tiyatro metinleri ister anadilde ister yabancı dilde olsun tüm anlam yapılarını barındırdığı için yabancı dil öğretiminde yukarıda da detaylı bir şekilde bahsedildiği gibi temel dil becerilerini kişilere kazandırmada en önemli araç olarak kabul görmektedir (Singh, 2018, s. 565).

Tiyatronun Dilsel Amaçlara Ulaşılmasına Katkısı

Tiyatro metinlerinin sahnelenmesi yukarıda da detaylı bir şekilde ifade edildiği gibi dört temel dil becerisinin gelişmesine büyük katkılar sunmaktadır. Bu dört temel dil becerisi dışında ise tiyatro metinleri öğrenciye dilbilgisi, sözcük bilgisi, telaffuz geliştirme, kültürel gelişim ve iletişimsel becerisi gibi dilsel hedefleri kazandırma imkânı da sağlamaktadır (Tarana, 2007, s. 134).

Tiyatro, dili ve duyu organlarını harekete geçiren bütün unsurlara sahiptir. Bu sebeple bireylerin dil becerilerini geliştirmesi için tiyatro yapıtlarından yararlanılması gerekir (Ulutaş, 2018, s. 109). Ayrıca tiyatronun iletişim kurma, yapma ve söyleme sanatı, telaffuz, artikülasyon, doğru ritim ve tonlamanın yanı sıra sesleri de öğretmek için en iyi yöntem olduğu (Schmidt, 2006, s. 95) göz önünde bulundurulduğunda öğrenciler tiyatronun keyfinden ve yaratıcı yazmanın sağlayacağı büyük tatmin duygusundan mahrum bırakılmamalıdır. Onların dile hâkim olmalarına izin verilmeli, sahnenin kendilerine sağlamış olduğu özgür ortamdan faydalanarak duygu ve düşüncelerini ifade edebilmelidirler.

Diğer yandan, tiyatronun öğrenciye başka kültürleri tanıma, anlama ve anlamlandırma becerisi kazandırma gibi bir başka dilsel hedefi de bulunmaktadır. Geçmişten günümüze toplumları ayakta tutan gelenek ve göreneklerini, bireylerin bakış açılarını, düşünce şekillerini ve dili kullanma biçimlerini etkili bir biçimde yansıtan tiyatro, izleyicinin ve okuyucunun karşısına çıkan önemli bir kültür aktarıcısıdır. Sözü edilen tüm bu nitelikleri dikkate alındığında da tiyatro sanatı öğrencilerin hem yaratıcılıklarını hem farklı dil becerilerini geliştirmelerine imkân tanırken kültürel ufuklarını da genişletme fırsatı sunmaktadır. Bununla birlikte, tiyatro etkinliklerinin farklı kültürleri bütünsel bir şekilde kavratma potansiyeline sahip olduğu da dikkate alınmalıdır. Yani, sahnede görev alan öğrenciler kendi ana dillerinden farklı bir oyunda rol oynadıklarında ve bu sahneler tartışıldığında, rol arkadaşının davranışlarını dış perspektiften göreceği aynı zamanda da iç perspektiften onun ne düşündüğünü anlayabilecektir (Singh, 2018, s. 563). Öfkeli, sinirli ya da saldırgan olarak algıladıkları davranışların aslında farklı kültürel normlar gereği şekillenmiş olabileceğini ya da bunun tam tersi bu türden davranışların farklı kültürden birine hiç de olumsuz bir algı yaratmadığını fark edeceklerdir.

Tiyatro, katılımcıların yabancı dilde yazılan bir metni yorumlayıp canlandırdığı, kendi kimliği ile başka kültürler arasında bağ kurabildiği özgür bir alan bir o kadar da eğlenceli bir ifade aracıdır. Bu nedenle tiyatro yoluyla öğrenme yolculuğunda kontrol bir nevi öğrencidedir ve onu adeta uzman konumuna yerleştirerek klasik kodları altüst etmektedir (Agnaou, 2023, s. 85). Tiyatro sahnesindeki kültürel ve entelektüel temelli sözlü ve sözsüz alıştırmalar da dili anlamlı bir

bağlamda sunduğu için öğrenciyi kendiliğinden konuşmaya, daha karmaşık düşünmeye ve beden dilini kullanmaya teşvik etmektedir.

Bütün bunların yanı sıra duygu ve düşüncelerin sahnede söz, jest ve mimiklerle özgürce ifade edilmesine imkân veren tiyatro aynı zamanda öğrencilerin tek yönlü yetişmelerinden öte onların düşüncelerini özgürce dile getirebildiği ve eleştiriler yapılabilirdiği ortamlardır. Öğrencilerin ruhsal değişim ve gelişimlerine de pek çok yönden olumlu etkileri olan tiyatro sanatı sayesinde öğrenci durum ve olayları analiz etme ve yorumlama yeteneğini geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda kendini de daha iyi ifade etmektedir (Altunbay, 2012, s. 751-752). Birbirinden farklı rollerde oynayan öğrenciler ise kendilerinde farklı özellikleri keşfederek ve hitabet yeteneklerini geliştirerek duygusal açıdan daha motive dirlir. Böylelikle kişilik gelişimleri olumlu yönde ilerlemektedir.

Benzer şekilde Heathcote ve Bolton (1995) da tiyatronun öğrencinin öz gelişimleri üzerinde pek çok yarar sağladığı vurgusunu yapmaktadır. Tiyatro etkinlikleri sayesinde öğrenci hayal gücünü harekete geçirip yaratıcılığını ve zihinsel yetilerini zenginleştirir böylelikle iletişim becerilerini de geliştirme imkanına erişmiş olmaktadır. Bununla birlikte, tiyatro sayesinde öğrencinin ekip çalışmasının bilincine vardığı, sosyalleştiği, yorumlama becerilerini geliştirdiğini, empati ve eleştirel düşünme becerileri gelişme gösterdiği, öz disiplinini ve konsantrasyonunu arttırdığı da gözlemlenmektedir. Dolayısıyla bu türden etkinliklerin öğrencilerde problem çözmeyi ve bağımsızlık ruhunu harekete geçirdiği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Tiyatro çalışmalarında sözlü olmayan etkinliklere utangaç ya da daha zayıf öğrencilerin dahil edilmesinin güven düzeylerini ve motivasyonlarını artırabileceği de dikkate değer bir olgudur. Bu türden etkinlikler sayesinde öğrenci daha fazla konuşmaya teşvik edebilmekte sözlü becerilerini de sözel olmayan yönlerle tamamlayabilmektedirler. Başka bir ifadeyle öğrenciler, kendilerini dilsel olarak ifade edemediklerini hissettiklerinde beden dilini kullanma eğilimindedirler. Dolayısıyla hedef dildeki fikirleri kısıtlanırsa da tiyatro dilsel ifadelerin sınırlarını aşarak beden dilinin ne kadar önemli ve etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 2022-2023 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca hazırlık sınıflarında Molière'in (1622-1673) kaleme aldığı ve Luc Boulanger'in uyarladığı *La Méga Malade Imaginaire* (Mega Hastalık Hastası) adlı oyunun görevli 23 öğrencinin temel dil becerilerine ve dilsel hedeflere katkısının neler olduğunun ortaya konmasıdır. Dolayısıyla sadece öğrenci görüş ve düşüncelerine yer verilmesi ve bunların analizinin yapılması hedeflendiğinden, oyunun içeriği ile ilgili kısa bir bilgi verilmesi yeterli görülmektedir.

La Méga Malade Imaginaire, Molière'in ilk olarak 1673 yılında sergilediği *Le Malade Imaginaire* (Hastalık Hastası) adlı oyununun uyarlamasıdır. Oyun, saf bir kadının, onu gelir kapısı olarak gören doktorunun yalanlarına kanarak kendini ölümcül bir hasta olarak görmesini konu alır. Mega Hastalık Hastası, toplumun ahlaki yapısına ve bilgisiz, yeteneksiz hekimlere eleştirel bir bakışla yaklaşır.

Uyarlama olduğu için oyunda uzun monologlar, eski kelimeler veya ifadeler yoktur. Metnin ana yapısı değiştirilmemiş, genel çizgileriyle canlandırılmıştır. Daha fazla öğrencinin sahnede yer almasını sağlamak için de çeşitli karakterler ve bazı eklemeler yapılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırmaya katılan öğrenci yorumlarının, görüş ve düşüncelerinin nesnel bir şekilde ele alınması ve detaylıca incelenerek ortaya çıkan verilerden bütüncül sonuçlara varılması hedeflendiği için bu çalışma nitel araştırma yöntemine dayalı bir çalışmadır.

Nitel yöntemle belirlenmiş araştırmalarda incelenen konu hakkında ayrıntılara ulaşmak amaçlanmaktadır. Bu nedenle araştırmacı en ince detaylara inerek gerektiğinde ilave sorularla araştırmasını güçlendirir ve muhatabının kişisel görüşlerine önem verir. Bu tür araştırmalarda sayısal verilere ve istatistiklere çok fazla yer verilmez zira sözlü ve nitel analizler daha çok vurgulanır (Karataş, 2015, s. 63-64). Önemli olan olayların bağlamı içerisinde incelenmesidir.

Katılımcılar

Araştırmaya 2022-2023 öğretim yılının bahar yarıyılında Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca hazırlık biriminde öğrenim gören La Méga Malade Imaginaire oyununda görevli 23 öğrenci katılmıştır. Çalışma için amaçlı örneklem yaklaşımı tercih edilmiştir. Bu örneklem yaklaşımı herhangi bir araştırma evrenine değin genelleme kaygısı olmadan ayrıntılı bilgi sahibi olmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu yaklaşımda araştırmayı yapan kişi özel bir amaç çerçevesinde genellikle daha önceden edindiği bilgilere dayanarak ya da kişisel bilgileri doğrultusunda örneklem seçimini yapmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 123).

Verilerin Derlenmesi ve Bütüncenin Oluşturulması

Bu çalışmada belge, metin, evrak ya da Web tabanlı metinlerin örnekleme, kodlama ve kategorilere ayırma gibi belli kurallar kapsamında çözümlenmesini amaç edindiği için nitel araştırma tekniklerinden olan içerik çözümlenmesine başvurulmuştur. Nitel içerik çözümlenmesi gerçekliğe ulaşabilmek için Neden? Nasıl? sorularına cevap aradığı için gizli ya da görünmeyen mesajların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır (Metin ve Ünal, 2022, s. 275). Böylelikle sosyal gerçeklik hakkında nesnel sonuçlara ulaşılabilecektir. Nitel içerik çözümlenmelerinde metindeki önemli temalardan bazı kategoriler oluşturulur ve bu kategoriler doğrultusunda betimlemeler yapılır (Gül ve Nizam, 2021, s. 185). Bu kodlamalardan ve kategorilerden de yeni kuramlar ve modeller ortaya çıkmaktadır.

Diğer yandan Yıldırım (2015, s. 116), 1960'lı yıllardan itibaren dil, iletişim bilimleri, sosyoloji ve psikoloji gibi pek çok alandaki bilimsel araştırmalarda bilgisayar destekli içerik çözümlenmesinin uygulanmaya başladığını belirtmektedir. Bu sayede çok sayıda ve hacimli metinlere daha düzenli, sistemli ve bir o kadar da kolay şekilde ulaşılmaktadır. Bu çalışmada da tiyatro metinlerinin öğrencilerin hangi temel dil becerilerinin gelişimine ve dilsel amaçlara ulaştığına dair görüş ve düşüncelerin ayrıntılı bir şekilde kavranması amaçlandığından ilk olarak ilgili uzman görüşleri alınarak bir (1) soru sorulmuştur. Öğrencilerin soruyu yanıtlayabilmesi için etik kurul onayı¹ alınıp sonrasında çalışmayla ilgili Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca hazırlık birimi öğretim elemanlarına bilgi verilmiş ve onların da sözlü onayları alınmıştır. Ardından öğrencilere telefon vasıtasıyla araştırma hakkında bilgi verilmiş ve 11-15 Mart 2024 tarihleri arasında soruya ayrıntılı yanıtlar vermeleri istenmiştir. Öğrenciler

¹ Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 19.01.2024 tarihinde yapılan toplantıda alınan 729952 sayılı kararla etik kurul izni alınmıştır.

soruları isteyerek ve içtenlikle yanıtlamıştır. Veri kaybını önlemek için ise öğrencinin her bir yanıtı bilgisayara Word dosyasına aktarılarak yedeklenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

İçerik çözümlemesinde elde edilen verilerin en ince detayına kadar incelenmesi ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılması hedeflenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 89). Birbiri ile benzerliği ve ilişkisi olduğu tespit edilenler de bir araya getirilerek yorumlanır ya da anlamlandırılır. Benzer şekilde mail ya da Whatsapp gibi çevrimiçi yollarla iletişim kuran kişiler de bir anlamda klasik sözlü iletişim modelinde iletişim halinde oldukları için söylemin yazılı iletişim modeli gerçekleşmiş olur (Avcı & Kartal, 2021, s. 1054).

Bu çalışmada amaç 23 öğrencinin yukarıda belirtilen soruya değin görüş ve düşüncelerini çözümlemek olduğu için ilk olarak öğrencilerin Whatsapp yoluyla ifade ettikleri görüşleri herhangi bir veri kaybının önlemek için Word dosyasına olduğu gibi aktarılmış, sonrasında alan uzmanlarının da görüşleri alınarak içerik çözümlemesi yöntemiyle analiz edilmiş, veriler kodlanmış ve temalar oluşturulmuştur. Miles ve Huberman (1994, s. 64) formülüne göre bu tarz kodlamaların güvenilirlik ölçütü %70 ve üzeridir. Dolayısıyla bu çalışmadaki kodlamalar arasındaki tutarlılık da %80 olarak hesaplanmıştır. Ardından öğrencilerin olumlu ve olumsuz düşünceleri isimlerinin alfabetik sıralamasına göre sayısallaştırılmıştır. Ancak öğrencilerin isimleri yazılmamış, onun yerine her bir öğrenci için “Ö” harfi belirtilerek ifadelerindeki doğrudan alıntılar “Ö01, Ö02, Ö03, Ö04” şeklinde 1’den 23’e kadar sayılar kullanılmıştır. Sonrasında söz konusu görüş ve düşünceler ana temalara (kategoriler) ayrılmıştır. Bu temalar da çoktan aza doğru giden sıklıklarına göre sınıflara ayrılarak tablo haline getirilmiştir. Bu arada, öğrencilerin birden fazla temaya dair görüş ve düşünceleri de tablolarda “frekans” sütunlarına eklenmiş ve kodlamaları yinelenmiştir.

Bulgular

Araştırmaya katılan 23 öğrencinin Fransızca tiyatro oyununun dilsel amaçlara ulaşmada ve temel dil becerilerine ne türden katkılarının olduğu yönündeki görüş ve düşünceleri ana temada (başlık) kategorize edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Fransızca tiyatro oyununun öğrencilerin temel dil becerilerin gelişimine ve dilsel amaçlara ulaşılmasına dair olumlu görüşleri

Ana temalar	F	%
<i>Dilsel amaçlar</i>	13	65
<i>Temel dil becerileri</i>	10	35
Toplam	23	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi *La Méga Malade Imaginare* oyununun 23 öğrencideki dil gelişimine katkısına dair olumlu görüşlerinin ağırlıklı olarak yarısından fazlasının (%65) *dilsel amaçlara ulaşma*, 1/3’nün (%35) ise *temel dil becerileri edinme* olduğu görülmektedir.

1. Dilsel Amaçlar ile İlgili Olumlu Görüşler: Bu ana tema Tarana’nın (2007, s. 134) ve Agnaou’nun (2023, s. 85) Fransızca tiyatro oyunu öğrencide dilsel, kültürel ve iletişimsel gelişim olmak üzere üç amaca hizmet ettiği düşüncesi temel alınarak oluşturulmuştur. Olumlu görüşler ise Türk Dil Kurumu Sözlüğünün (TDK, 2024) “gözetilen amaca veya beklenilene uygun, yararlı; müspet, pozitif” tanımı göz önünde bulundurularak sınıflandırılmıştır.

Tablo 2. *Dilsel amaçlara dair olumlu görüşlerin alt temalara göre dağılımı*

<i>Dilsel amaçlara dair olumlu görüş alt temaları</i>	<i>Katılımcı kodları</i>	<i>f</i>
1. Dilsel amaçlar	Ö01, Ö02, Ö04, Ö05, Ö06, Ö09, Ö15, Ö17, Ö19, Ö20, Ö22, Ö23	12
2. İletişimsel amaçlar	Ö02, Ö03, Ö04, Ö05, Ö06, Ö07, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö18	11
3. Kültürel amaçlar	Ö01, Ö03, Ö04, Ö09, Ö18, Ö22	6
Toplam		29

* Siyah işaretlenmiş girdilerde birden fazla görüş ve düşünceye ulaşılmıştır.

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğrenci görüşlerinden en sıklıkla yinelenen (f=29) *dilsel amaçlara ulaşma* 3 (üç) alt tema çerçevesinde sınıflandırılmıştır. Söz konusu görüş ve düşüncelerin neredeyse yarısını (f=12) dilbilgisi, sözcük bilgisi, telaffuz, tonlama, prozodi gibi yetilerin gelişmesini sağlayan dilsel amaçlar olduğu dikkat çekmektedir. Şöyle ki Ö01 numaralı kodda öğrenci: “fransızca bir tiyatro oyununda oynamak yeni öğrenmeye başladığım bu dilde aksanımı ve kelime haznemi geliştirmemde bana çok yardımcı oldu” ifadesinde bulunarak Fransızca tiyatro gösterisinde yer almanın konuşma biçiminin ve sözcük dağarcığının gelişmesinde büyük rol oynadığını dile getirirken; benzer şekilde Ö20 numaralı bir başka öğrenci de tiyatro sayesinde yeni kalıplar ve kelimeler öğrendiği vurgusunu yapmaktadır: “Tiyatronun akademik hayatıma en büyük etkisi fransızcada öğrettiği yeni kalıplar ve kelimelerdir büyük ihtimalle, bunları öğrenmenin en iyi ve etkili yolu bu deneyimi edinmek olduğunu anladım” (Ö20).

Diğer yandan, tiyatro çalışmalarının öğrencilere *iletişimsel kazanımlar* da sağladığı (f=11) şeklinde düşüncelerin olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin; Ö10 kodlu öğrenci: “Tiyatrodaki iletişimlerimiz, kendimi fransızca daha özgüvenli ifade etmeme ve konfor alanımdan çıkmama yardımcı oldu” şeklinde bir yorumda bulunarak tiyatronun kendilerine sağladığı ortam sayesinde kendisini Fransızca daha iyi ifade ettiğine ve kişilerle iletişim kurmak için daha çok çabaladığına vurgu yaparken; Ö14 kodlu öğrenci de: “Yeni öğrenmeye başladığım Fransızca dilini parçadaki cümleleri öğrenip anlayarak, duygu ve düşüncelerimi bu yeni dilde daha iyi ifade etmeyi başardım” söyleminde bulunarak tiyatro çalışmaları ile duygu ve düşüncelerini Fransızca daha etkili ve iyi ifade ettiğini belirtmektedir. Diğer yandan, “Repliklerimde öğrendiğim günlük Fransızca kalıplar sayesinde daha rahat cümle kurmaya ve kendimi ifade etmeye başladım” (Ö05) yorumuyla bir başka öğrenci ise Fransızca tiyatro oyununda öğrendiği ifadeleri sosyal hayatında uyguladığına dikkat çekmektedir.

Bir diğer alt tema kapsamında öğrencilerin Fransızca tiyatro çalışmaları aracılığıyla *kültürel* (f=6) anlamda da ufuklarını geliştiklerini bu sayede hedef dilin kültürünü daha iyi anladıklarını, değerlendirdiklerini ve empati duygularının geliştiğini ifade etmektedirler. Bu tarz söylemlerde öğrencilerin oyunun sergilendiği dönemin yaşam koşullarına dair bilgiler edindikleri de göze çarpmaktadır: (Ö01): “...Oynadığımız oyun 17.yüzyılda geçtiği için kıyafetlerimiz de sergilediğimiz performans da o dönemdeki yaşayan insanlar gibi olması gerekiyordu. Biz de bunu en iyi şekilde yansıtmaya çalıştık...” ve (Ö22): “...Ayrıca oyunda dönemle ilgili bilgiler de edinebiliriz. Oyunumuzda Tante Anges’in eğitime verdiği önem gibi. Mesela oyunun sonunda kendisinin yaşına rağmen tıp okuması ve doktor olması gibi veya yeğenine diksiyon dersleri aldırması gibi...” Bununla birlikte Ö09 kodlu öğrenci ise o döneme ait yaşam koşulları ve insanların sosyo-ekonomik durumları hakkında bilgi sahibi olabildiklerine işaret etmektedir: “O dönemde mimari ve sanat açısından gelişen Fransa’da evlerin görüntüsü süslü ve güzeldi.

Malikaneler oldukça fazlaydı. İnsanların giyim tarzı ise bugünden oldukça farklıydı. Röpteşambırlar şaşalı desenli koca elbiseler, dantelli kumaşlar tercih ediliyordu” (Ö09).

2. Temel Dil Becerilerine Katkısına Yönelik Olumlu Görüşler: Yabancı dil öğretimi etkinlikler yoluyla yapılmalıdır. Bu dilsel aktiviteler ise okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere tüm temel dil becerilerini kapsamalıdır. Dolayısıyla dil öğrenimini sözü edilen temel dil becerileri içerecek şekilde uygulamak tiyatro ile mümkün olabilmektedir. Aytaş (2006, s. 261) da tiyatro metinlerinin dört temel dil becerisini öğrencilere her seviyede bir bütün halinde kazandıran en önemli araç ve kaynaklardan birisi olduğuna değinir. Bu bağlamda aşağıda Tablo 3’te öğrencilerin Fransızca tiyatro oyununun temel dil becerilerine katkısına yönelik olumlu görüşleri alt başlık ve sıklıklarına göre sınıflandırılmıştır.

Tablo 3. Temel dil becerilere katkısına yönelik olumlu görüşlerin alt temalara göre dağılımı

Temel dil becerilere katkısına yönelik görüş alt temaları	Katılımcı kodları	f
1. Dinleme	Ö03, Ö05, Ö06 , Ö07 , Ö10, Ö11, Ö14 , Ö16, Ö21, Ö22	10
2. Konuşma	Ö06 , Ö07 , Ö09 , Ö12, Ö13, Ö14 , Ö22	7
3. Okuma	Ö09 , Ö23	2
4. Yazma	Ö22	1
Toplam		20

* Siyah işaretlenmiş girdilerde birden fazla söyleme ulaşılmıştır.

Tablo 3’te görüldüğü gibi derlem kapsamındaki 23 ham görüşte öğrencilerin Fransızca tiyatro oyununun temel dil becerilerinin gelişimine yönelik 20 olumlu düşüncesine ulaşılmış ve bu düşünceler de 4 alt temada kategorilendirilmiştir. Sözü edilen temel dil becerilerden öncelikle yarısını Fransızca tiyatro oyununun öğrencilerin dinleme (f=10) yetilerini geliştirdiğine dair görüş ve düşüncelerin olduğu saptanmıştır. Örneğin, **Ö07** kodlu görüşte: “Ayrıca, oyun sırasında karakterimi canlandırmak ve duyguları ifade etmek, dilin daha derin anlamını anlamama yardımcı oldu” denilerek Fransızca tiyatro oyununun öğrencide dinleme becerisini ilerlettiği vurgulanırken; **Ö10** kodlu öğrenci de: “Yabancı dili sadece sınıf ortamında bırakmayıp sosyal hayatıma taşımış oldum ve bunun sayesinde seviyemden daha ileri bir metni çalışıp, anlamlandırıp, sergileyebildim” ifadesiyle Fransızca tiyatro metni sayesinde kendi düzeyinden zor bir metni anlamaya çalışıp, oyunu sergilemeyi başardığını dile getirmektedir. Bununla birlikte, “Fransızca anlama becerim arttı” (**Ö16**) söyleminde bulunan bir başka öğrenci de Fransızca tiyatro metni sayesinde dinleme yetisinin geliştiğini dillendirmektedir.

Fransızca tiyatro oyununun öğrencilerde temel dil gelişimlerine katkısına dair sıkça dile getirilen bir başka olumlu alt tema ise konuşma (f=7) yetisini geliştirdiği yönündeki görüşlerdir. Örneğin, **Ö14** kodlu görüşün öğrencisi: “Yeni öğrenmeye başladığım Fransızca dilini parçadaki cümleleri öğrenip anlayarak, duygu ve düşüncelerimi bu yeni dilde daha iyi ifade etmeyi başardım” şeklinde bir söylemde bulunarak tiyatro çalışmalarının Fransızca konuşma becerisini geliştirdiğini böylelikle duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade ettiğini söylemektedir. Bunun yanı sıra **Ö22** kodlu öğrenci de: “Fikrimce tiyatro dil öğrenmede çok etkili ve yararlı. Örnek olarak benim dil becerilerimi çok geliştirdi. Konuşmam hızlandı” diyerek Fransızca tiyatro oyununun dil öğrenmede çok yararlı olduğunu ve bu dili konuşma kapasitesinin geliştiğini belirtmektedir.

Bu ana temada sıklık bakımından üçüncü sırada ise Fransızca tiyatro oyununun öğrencilerin okuma (f=2) becerilerini geliştirdiğine dair olumlu yorumları dikkat çekmektedir. Şöyle ki **Ö23**

kodlu söylemde öğrenci: “hocamızın sürekli telaffuz, konuşma desteği vermesiyle kelime haznemi ve okuma yeteneklerimi de geliştirebildim” ifadesiyle Fransızca tiyatro oyunu sayesinde okuma yetisini geliştirdiği vurgusunu yapmaktadır. Bir başka söylemde ise **Ö09** kodlu görüşte olduğu gibi Fransızca tiyatro metninin okuma kapasitesini geliştirmesine olanak sağladığı dile getirilmektedir: “Oyunun etkisi ile harfleri hangi sesle okuman gerektiğini çok çabuk çözümleyebiliyorsun. Bu konuda çok yararımı gördüm” (**Ö09**).

Son olarak Fransızca tiyatro çalışmalarının temel dil becerilerine katkısı ile ilgili olumlu düşüncelerini yansıtan bir diğer bakış açısı da yazma (f=1) becerisini geliştirdiği şeklindedir. Örneğin, **Ö22** kodlu öğrenci tiyatro sayesinde Fransızcasını ilerlettiğini, konuşmasının hızlandığını ve kelime hazinesinin geliştiğini tüm bunların sonucunda da yazmada gelişme gösterdiğini belirtmektedir: “Fikrimce tiyatro dil öğrenmede çok etkili ve yararlı. Örnek olarak benim dil becerilerimi çok geliştirdi. Konuşmam hızlandı ve kelime dağarcığım genişledi. Bu da yazı yazarken işimi kolaylaştırdı” (**Ö22**).

3. Dilsel Hedeflere Ulaşılmasına Dair Olumsuz Görüşler: Olumsuz görüş teması da TDK Sözlüğündeki (2024) “yapıcı ve yararlı olmayan, hiçbir sonuca ulaşmayan, gözetilen amaca veya beklenilene uygun olmayan, menfi, negatif” tanımı göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Aşağıda Tablo 4’te öğrencilerin Fransızca tiyatro oyunu hakkında *dilsel hedeflere ulaşılmasına dair olumsuz* düşünceleri alt başlık ve sıklıklarına göre sınıflara ayrılmıştır.

Tablo 4. Dilsel hedeflere ulaşılmasına dair olumsuz görüşlerin alt temalara göre dağılımı

<i>Dilsel hedeflere ulaşılmasına dair olumsuz görüş alt temaları</i>	Katılımcı kodları	f
1. Dilsel amaçlar	Ö22	1
Toplam		1

* Siyah işaretlenmiş girdilerde birden fazla söyleme ulaşılmıştır.

Tablo 4’te görüldüğü gibi derlem kapsamındaki 23 öğrencinin belirttiği 23 ham düşüncede *dilsel hedeflere ulaşılmasına dair bir (1) olumsuz düşünceye* ulaşılmıştır. Örneğin, **Ö22** numaralı kodda öğrenci Fransızca tiyatro oyununda kelimelerin okunuşlarının zorlayıcı olduğunu ifade etmektedir: “... kelimeleri telaffuz etmek bana zor geliyor...” (**Ö22**).

4. Temel Dil Becerilerine Yönelik Olumsuz Görüşler: Aşağıda Tablo 5’te öğrencilerin Fransızca tiyatro oyununda hangi türden temel dil becerilerde zorluklar yaşadıklarına dair görüşlerinin olduğu alt başlık ve sıklıklarına göre sınıflandırılmıştır.

Tablo 5. Temel dil becerilerine dair olumsuz alt temaların dağılımı

<i>Temel dil becerilerine dair olumsuz görüş alt temaları</i>	Katılımcı kodları	f
1. Okuma	Ö09	1
2. Konuşma	Ö08	1
Toplam		2

* Siyah işaretlenmiş girdilerde birden fazla söyleme ulaşılmıştır.

Son olarak *temel dil becerilerine dair olumsuz görüşler* ana tema çerçevesinde birer sıklıkla (f=1) öğrencinin Fransızca oyun metninde geçen kelimelerin okunuşlarının zor olduğunu: “Olumsuz tek bir tarafı vardır. O da zor kelimelerin okunuşudur...” (**Ö09**) ve bir diğer öğrencinin ise *Fransızca tiyatro oyununun Fransızca gelişimine herhangi bir katkı sağlamadığı*: “Ancak

teknik ekipte olduğumdan ve konuşmalara uzak kaldığından dolayı Fransızca üzerinde pek bir etkide bulunmadı” (Ö08) türünden söylemler de yer almaktadır.

Sonuç

Antik zamandan günümüze kadar yabancı dil eğitiminde önemli bir araç olan tiyatro metinleri hedef dilde okuma, yazma, dinleme, anlama ve konuşma gibi temel dilsel becerilerin yanında telaffuz, dilbilgisi, sözcük bilgisi, kültürel ve iletişimsel beceri gibi dilsel amaçlara ulaşılmasına olanak sağlamaktadır.

Bu çalışmada Marmara Üniversitesi Fransızca hazırlık sınıflarında tiyatro metinlerinin öğrencilerin hangi temel dil becerilerine ve dilsel amaçlara ulaşıldığının belirlenmesi amaçlanmış, *La Méga Malade Imaginaire* oyunundan hareketle görevli 23 öğrencinin görüş ve düşünceleri içerik çözümlemesi çerçevesinde yorumlanmıştır.

Çözümlemeler neticesinde öğrencilerin Fransızca tiyatro oyununun en çok dilbilgisi, telaffuz ve kelime hazinesinin gelişmesine olanak sağladığı, entelektüel ve kültürel birikim sunduğu bunun yanı sıra iletişimsel becerileri geliştirdiği türünden dilsel hedeflere ulaşıldığı türünde olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Sözü edilen durum Fanny'nin (2019, s. 353-354) de ifade ettiği gibi tiyatro uygulamasının öğrenciler arasında coşku ve sevinç yaratmasından ve onların daha zengin ve daha çeşitli bir kelime dağarcığı kullanma becerilerini geliştirmesinden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin tiyatro metinleri sayesinde dilde pratik yaptıkları için iletişimsel becerilerinin geliştiğini savunmuşlardır. Bu bağlamda tiyatro, öğrencilerin kendilerini bir iletişim ortamına sokmalarına olanak tanımakta ve onlarda büyük bir motivasyon uyandırmaktadır bu nedenle de vücudun tüm hareketleriyle sözlü olarak iletişim kurabilmektedirler (Rigal, 2013, s. 62). Kimi öğrenciler ise Fransızca tiyatro oyununun o döneme ait Fransa'nın kültürel yaşantısı hakkında bilgiler verdiğini ifade etmişlerdir. Güler'in (1992, s. 181) de vurguladığı gibi tiyatro, bir toplumun kültürel yansımasıdır. Bir toplumun kültürünü incelemek, o toplumsal çevredeki insanları, davranış biçimlerini, olayları ve kurumları da dikkate almayı gerektirir. Kimi öğrenciler de tiyatro metinleri sayesinde telaffuzları gelişme gösterdiği yönündeki görüşleri, Dilidüzgün ve Kuyumcu'nun (2013, s. 349) da altını çizdiği gibi tiyatro metinlerinin en belirgin özelliği öğrencilerin eşit bir şekilde daha fazla konuşmalarına imkân tanınmasıdır. Dolayısıyla telaffuz çalışmaları için de tiyatro eşsiz bir ortam yaratmaktadır.

Diğer yandan, öğrencilerin Fransızca tiyatro oyununun temel dil becerilerine pek çok yönden olumlu katkılar sağladığını dile getirdikleri görüş ve düşünceler de saptanmıştır. Öyle ki tiyatro metinleri dilin temel becerilerini bir bütün olarak geliştirdiğini, bu metinler aracılığıyla da dilin bütün aşamalarını ve çeşitliliğini görebilme imkânını elde edilmektedir (Aytaş, 2017, s. 858). Ayrıca öğrenciler Fransızca tiyatro metninin anlama becerilerini geliştirdiğini de dile getirmişlerdir. Sözü edilen durum Tarakçıoğlu'na (2016, s. 177) göre tiyatro metinlerinin okuduğunu anlama bakımından dili yaratıcı bir şekilde destekleme özelliğine sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Edebi metinler çok çeşitli sözcüklerden, diyaloglardan ve dilbilgisi yapılarından oluştuğu için bu da anlama becerisinin gelişmesine fırsat sunmaktadır. Bazı öğrenciler de tiyatro metinleri sayesinde Fransızca pratik yapabildiklerini bu sayede konuşma becerisinin ilerlediğini savunmuşlardır. Sözü edilen durum tiyatronun öğrencilerin kendilerini bir iletişim ortamına sokmasına ve onlarda büyük bir motivasyon uyandırmasıyla doğrudan ilişkilidir. Oyunda konuşma

dilinin kullanılması da öğrencilerin Fransızca öğreniminde ilerlemelerine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle Fransızca tiyatro, bu dili eğlenceli, orijinal ve motive edici bir aktiviteye daha iyi entegre etmek için harika bir araç oluşturmaktadır (Rigal, 2013, s. 62). Kimi öğrencilerin tiyatro metinleri sayesinde okuma ve yazmada gelişme gösterdiği yönündeki görüşleri de dikkat çekmektedir. Sözü edilen görüş Dilidüzgün ve Kuyumcu'nun; okuma tiyatrosu yöntemi öğrencilerin kendi başına aktif çalışmalarına, okuma, yazma ve düşünme becerilerini birleştirmelerine de olanak tanır (2013, s. 350-351) düşüncesi ile örtüştüğü söylenebilir.

Sayca çok az olsalar da kimi öğrencilerin Fransızca tiyatro çalışmalarının dilsel hedeflere ulaştırdığına dair olumsuz yorumları da saptanmıştır. Bu tarz söylemlerde öğrenciler Fransızca oyun metnindeki kelimelerin okunuşlarının zor olduğunu dile getirmişlerdir. Her ne kadar kimi öğrencilerin olumsuz düşünceleri olsa da bu konu Kuşçu'nun (2018, s. 356) da ifade ettiği gibi Fransızcada sözcüklerin sesletimi belli kurallar dahilinde gerçekleştirilir ve bu özelliğin matematiksel bir örgü içinde gerçekleştiği bilinmelidir. Kimi öğrencilerin de Fransızca tiyatro metnini ezberlemenin kolay olmadığını ifade ettikleri görüşler yer almıştır. Ancak sözü edilen durumu Lazar (2002, s. 136) tam tersi yönde ifade eder. Şöyle ki tiyatro metinleri dil öğretimine birçok katkılar sağlamaktadır. Bunları da telaffuz gelişimi, akıcı konuşmaya zemin hazırlama, olaylar arasında anlamlı bir bağlam kurma ve ezber yeteneğinin gelişimi şeklinde sıralamaktadır.

Bu bağlamda son olarak, bir öğrenci tarafından Fransızca tiyatro oyununun dil gelişimine herhangi bir katkısının olmadığı dile getirilse de tiyatro metinleri kelimelerin, farklı cümle yapılarının, dilbilgisi ve dile ait özel kullanımların hepsini içinde barındırdığı metinlerdir. Bu sebeple dil öğrenimi ve öğretiminde kullanılması gereken temel kaynaklar arasında bulunmalıdır (Aagnaou, 2023, s. 89).

Genel olarak bakıldığında Fransızca tiyatro oyununda görev alan öğrencilerin yarısından fazlasının Fransızca tiyatro oyununun temel dil becerilerini geliştirdiği ve dilsel hedeflere ulaşmada önemli bir araç olduğu yönünde olumlu görüş ve düşüncelere sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle çalışmalara etkin bir şekilde katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun hatta neredeyse hepsinin büyük ilerlemeler kaydettiklerini söylemek kaçınılmazdır. Bununla birlikte, hazırlık sınıfında Fransızca ile yeni tanışan öğrencilerin Molière'in dünya klasikleri arasında yer edinmiş La Méga Malade Imaginaire adlı oyununu, uyarlama dahi olsa, sahneye taşımaları büyük bir çaba ve emek istemektedir. Bu denli zor bir metni oyunlaştırmak kimi zaman güç olsa da biraz sabır ve motivasyon ile başarıya ulaşmak mümkündür. Dolayısıyla Orta Çağ'dan günümüze kadar öğrencilere temel dil becerilerinin yanında kültürel, iletişimsel, dilbilgisi, sesletim gibi dilsel amaçlara ulaşmalarını imkanı kılan tiyatronun yabancı dil öğretiminde tüm eğitim kademelerinde daha fazla yer alması gerekmektedir.

Extended Abstract

Theater, as an art form that brings real or imagined events to life through movement and speech in front of an audience, is among the most important visual arts with its unique presentation and expression. Its contribution to non-linguistic development such as, developing creative thinking and transmitting cultures demonstrates the importance of this art form.

Theater allows students to acquire the four basic language skills of reading, writing, speaking, and listening, improve their pronunciation, develop proper intonation, and utilize high-

level language skills. Considering the importance of theater in foreign language education, learning with theater has been used as one of the educational tools since the 16th century.

Theater works themselves are a type of text and are very effective in gaining and developing basic language skills. Since the language used in theater has different utterances, and grammatical rules; students can improve their reading skills by experiencing the language used, and the writing skills of students are also demonstrated in different ways. On the other hand, the most important feature of theater, which is based on role-playing, is speaking. Therefore, it can be said that theater is one of the factors that most affects speaking skills in a foreign language. Listening to a staged play and benefiting from it has an important role in developing listening skills. In addition, theater texts also provide students with the opportunity to gain linguistic goals such as grammar, vocabulary, pronunciation, cultural development and communicative skills.

The aim of this study is to examine the contribution of the play *La Méga Malade Imaginaire* (The Mega Disease Patient), written by Molière and adapted by Luc Boulanger, to the basic language skills and linguistic goals of 23 students in Marmara University School of Foreign Languages French preparatory classes in the spring semester of the 2022-2023 academic year. In this context, this study is based on the qualitative research method since it is aimed to objectively address the views of the students participating in the study and to draw holistic conclusions from the data. For the study, a purposive sampling approach was preferred.

It is observed that more than half (65%) of the positive views of the contribution of the play *La Méga Malade Imaginaire* to the language development of 23 students are about achieving linguistic goals, and 1/3 (35%) are about acquiring basic language skills. Achieving linguistic goals, which was the most frequently repeated (f=29) of the students' opinions, was categorized under 3 (three) sub-themes. It is remarkable that almost half of these views (f=12) are linguistic goals that enable the development of skills such as grammar, vocabulary, pronunciation. On the other hand, there are also comments that theater studies provide students with communicative gains (f=11). Within the scope of another sub-theme, students stated that through French theater activities, they developed their cultural horizons (f=6) and that they were able to better understand the culture of the target language.

Among the 23 raw opinions in the corpus, 20 positive opinions of the students regarding the development of basic language skills of the French theater play were reached and these opinions were categorized in 4 sub-themes. It was determined that, among the basic language skills mentioned, half of the opinions were that the French theater play improved the students' comprehension (f=10) skills. Another frequently expressed positive sub-theme on the contribution of the French theater play to the basic language development of the students is the views that it developed their speaking (f=7) skills. In the third place in terms of frequency in this main theme are the positive comments that French theater improves students' reading (f=2) skills. Finally, the statements reflecting positive thoughts about the contribution of French theater activities to basic language skills as improving students' writing (f=1) skills are noteworthy.

Among the 23 raw opinions expressed by 23 students in the corpus, one (1) negative opinion was found regarding the achievement of linguistic goals. Finally, negative views on basic language skills within the main theme were expressed with a frequency of one (f=1) each, stating that the pronunciation of the words in the text of the French play was difficult.

Overall, more than half of the students who participated in the French theater play expressed positive thoughts that the French theater play develops basic language skills and is an important tool for achieving linguistic targets. Therefore, theater, which has enabled students to reach linguistic goals alongside basic language skills since the Middle Ages, should be included more extensively in foreign language education at all levels.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2013). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Pegem Akademi Yayınları.
- Aгнаou, F. Z. (2023). Enseigner Le Français Par Le Théâtre. *L'Impact Revue D'études Littéraires, Linguistiques et Audiovisuelles*, 1 (1), 83-92. <https://doi.org/10.34874/PRSM/limpact-volliss1.39372>
- Altaç, E. (2020). *Edebi Bir Metin Türü Olan Tiyatronun Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı ve Dört Beceriye Katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Altunbay, M. (2012). Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Tiyatronun Kullanımı ve Tiyatronun Temel Dil Becerilerine Katkısı. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 7 (4), 747-760. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.3643>
- Avcı, C. & Kartal, E. (2021). İnci Sözlük'te Yabancı Dil Olarak Fransızca: Fransızca Başlıklı Girdilerin Web Tabanlı Söylem Çözümlemesi Yoluyla İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 1049-1066. <https://doi.org/10.29000/rumelide.995488>
- Aytaş, G. (2006). Edebî Türlerden Yararlanma. *Millî Eğitim Dergisi*, 34 (169), 261-276. <https://dergipark.org.tr/pub/milliegitim/issue/36938/422340>
- Aytaş, G. (2017). Kuramsal ve İşlevsel Dil Öğretiminde Tiyatronun Rolü ve Önemi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5 (4), 854-860. <https://doi.org/10.16916/aded.347783>
- Çıfci, M. (2010). Dil Öğretimi. *Dil ve Edebiyat Öğretim Yöntemleri*. İsmet Çetin. (Ed.). 107-158). Nobel Yayıncılık.
- Dilidüzgün, Ş. & Kuyumcu, N. (2013). Türkçe Derslerinde Tiyatro Metinlerinin İşlevselliği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 347-358.
- Fanny, L. (2019). L'enseignement Par Le Théâtre Dans Les Écoles İvoiriennes: Pour Un Renforcement Des Compétences En Langue Française. *Revue Roumaine d'Études Francophones*, (11), 344-355.
- Gül, S. & Kahya Nizam, Ö. (2021). Sosyal Bilimlerde Söylem ve İçerik Analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 181-198. <https://doi.org/10.30794/pausbed.803182>
- Güler, Z. (1992). Kültürel Bir Kurum Olarak Tiyatro. *Kurgu Dergisi*, (10), 179-187. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1501911>
- Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Nobel Yayıncılık.

- Güz, N. (1983). Yabancı Dil Öğretiminde Yazınsal Betiklerden Yararlanma Sorunu. *Türk Dili Dergisi Dil Öğretimi Özel Sayısı*, 379 (380), 174-177.
- Heathcote, D. & Bolton, G. M. (1995). *Drama for learning: Dorothy Heathcote's mantle of the expert approach to education*. Heinemann.
- Işık, S. (2014). *Türkçe eğitiminde araç metin olarak tiyatro eserlerinin önemi ve dil becerilerini geliştirmedeki rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 62-80.
- Kuşçu, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin İkinci Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğrenme Profilleri: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (1), 1-9. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.354635>
- Kuyumcu, N. F. (2013). Üç Derste Gergedanlaşma ve Yabancı Dil Eğitiminde Tiyatro. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 8 (10), 423-430. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5461>
- Lazar, G. (2002). *Literature and Language Teaching. A guide for teachers and trainers*. Cambridge University Press.
- Metin, O. & Ünal, Ş. (2022). İçerik Analizi Tekniği: İletişim Bilimlerinde ve Sosyolojide Doktora Tezlerinde Kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (Özel Sayı 2), 273-294. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227356>
- Miles, M. & Huberman, M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Sage Publications.
- Özbay, M. (2011). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Öncü Kitap.
- Özertem, T. (1992). *Türkiye 'de Çocuk Tiyatrosu*. Kültür Bakanlığı Yay.
- Rigal, L. (2013). *Le Jeu Théâtral, Un Outil D'apprentissage De L'anglais Dès Le Cycle 2*. Yüksek Lisans Tezi, Ecole Interne IUFM Midi-Pyrénées.
- Schmidt, P. (2006). Le Théâtre Comme Art D'apprentissage De La Langue Étrangère. *Revue de Recherches en Éducation*, (38), 93-109.
- Singh, S. (2018). Le Rôle Du Théâtre Dans L'enseignement et L'apprentissage Du Français: Une Étude Pédagogique. *International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT)*, 6 (2), 560-568.
- Şimşek, T. (2005). *Teoriden Uygulamaya Okul Tiyatrosu*. Suna Yayınları.
- Şimşek, T. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı*. Grafiker Yayınları
- Tarakçıoğlu, A. Ö. (2016). Edebiyat ve Dil Öğretimi. *Yabancı Dil Öğretimine Genel Bir Bakış 1. Kitap*. Erdinç Yücel, Hasan Yılmaz & M. Serkan Öztürk (Eds.). 174-184. Çizgi Kitabevi.
- Tarana, H. (2007). Le Rôle Du Support Dans La Réalisation Des Objectifs De L'enseignement Des Langues. *Scolia: Sciences Cognitives, Linguistiques et Intelligence Artificielle*, (21), 133-143.
- Türk Dil Kurumu Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> (05.04.024).

- Ulutaş, M. (2018). Dil Becerilerinin Geliştirilmesinde Tiyatro Metinlerinden Yararlanma. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 85-103. <https://dergipark.org.tr/pub/adea/issue/41715/471987>
- Yalçın, A. & Aytaş, G. (2002). *Tiyatro ve Canlandırma Sahneleme Bilgileri*. Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, B. (2015). İçerik Analizi Yönteminin Tarihsel Gelişimi Uygulama Alanları ve Aşamaları. *İletişim Araştırmalarında Yöntemler Uygulama ve Örneklerle*. Besim Yıldırım (Ed.). 105-154. Literatürk Academia.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Bu çalışma Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 19.01.2024 tarihinde yapılan toplantıda alınan 729952/01-18 sayılı kararla etik kurul izni almıştır. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. This study received ethical approval from Marmara University Research and Publication Ethics Committee of the Institute of Educational Sciences with a decision date of January 19, 2023, and approval number 729952/01-18.

Çatışma Beyanı/Declaration of Conflict: Çalışmada kişi ya da kurumlar arası çıkar çatışmasının olmadığı beyan olunur. / It is declared that there is no conflict of interest between individuals or institutions in the study.

Telif Hakkı&Lisans/Copyright&License: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0